

10 | Közgazdásztanár szakos hallgatók személyiségprofilja az Eszterházy Károly Főiskolán

JUHÁSZ ISTVÁN

ABSZTRAKT

Vajon milyen tulajdonságokkal, kompetenciákkal, személyiségvonásokkal rendelkeznek a közgazdásztanár szakos hallgatók az Eszterházy Károly Főiskolán? Jellemző a hallgatókra egyfajta egyedi személyiségprofil? Amennyiben létezik egy ilyen személyiségprofil, akkor ez pontosan mit takar?

A fenti kérdések megválaszolására a Myers-Briggs féle típus indikátort hívja segítségül a szerző. Röviden bemutatja az indikátor kifejlesztésének történetét, az abban foglalt dimenziópárokat, valamint felsorolja a dimenziópárok alapján kialakult személyiségprofilokat. A pedagógusok körében korábban felvett vonatkozó kutatások, valamint eredményeik ismertetésén túl, bemutatásra kerülnek az Eszterházy Károly Főiskola közgazdásztanár szakos hallgatóinak bevonásával végzett kérdőíves vizsgálat mintájának jellemzői és a vizsgálat eredményei is. A hallgatók jellemző személyiségprofiljainak rövid bemutatásával zárja tanulmányát a szerző.

Kulcsszavak: Eszterházy Károly Főiskola, hallgató, közgazdásztanár szak, személyiségprofil

BEVEZETÉS

A GfK Digital Connected Consumer kutatásából az derült ki, hogy az elmúlt 10 évben a középiskolát elhagyó úgynevezett Y generáció képviselőinek pénzügyi ismeretei alacsony szinten állnak „ezért előnyben részesítik az ügyintézővel, tanácsadóval folytatott személyes találkozót az egyes banki, illetve biztosítási termékekről való tájékozódás alkalmával” (Pénzcentrum, 2015).

A jelen közgazdászstanár szakos hallgatói lesznek azok az oktatók, akik a következő generációkat fogják – remélhetőleg az Y generáció eredményeihez viszonyítva sokkal jobban – alapvető közgazdasági elméletekre, összefüggésekre, illetve azok gyakorlati alkalmazására tanítani. Felelősségük megkérdőjelezhetetlen, ezért közel sem mindegy, hogy milyen ismeretekkel és tanári kompetenciákkal felvértezett közgazdászstanárok hagyják majd el a felsőoktatást. Közismert, hogy az oktatók személyisége nagyban befolyásolja a diákok tantárgyhoz fűződő viszonyát, minden bizonnyal így van ez a közgazdasági jellegű tantárgyak oktatásában is. Vajon milyen személyiségtípussal rendelkeznek korunk közgazdászstanár szakos hallgatói? Ez a típus predestinálja őket arra, hogy ismereteiket hatékonyan tudják átadni diákjaik számára? A téma talán még inkább aktuális a 2008-ban kezdődő gazdasági világválság kiváltó okainak tükrében, miként azt a jelen tanulmány lektorának gondolatai is bizonyítják: „annak fényében, hogy a magyar lakosság jelentős hányada elfogadta a nagy kockázatú deviza alapú hitelezést, s ezzel gyatra közgazdasági ismereteit, s így oktatási rendszerünk súlyos gondjait is igazolta [...] a választott téma, a hazai tanárok személyiségének vizsgálata igen időszerű kutatási terepnek ítéltető.” (Papanek, 2015, 1. old.) A fenti gondolatokból kiindulva az alábbiakban szeretném bemutatni az egri Eszterházy Károly Főiskola közgazdászstanár szakos hallgatóinak személyiségprofilját, melyhez a Myers-Briggs féle típus indikátort hívtam segítségül.

1. A MYERS-BRIGGS TÍPUS INDIKÁTOR (MYERS-BRIGGS TYPE INDICATOR)

A Myers-Briggs személyiség-kérdőív megalkotása Katherine Cook Briggs (1875–1968) és lánya, Isabel Briggs Myers (1897–1980) nevéhez fűződik. Freud tanítványának, Carl Gustav Jungnak a tipológiáját vették alapul kérdőívük létrehozásakor. „Myers – akit különösen megragadott Jung elmélete, hiszen ez egybevágott édesanyja korábbi megfigyeléseivel és kutatásával – rendszert és eljárást dolgozott ki Jung elméletének mindennapi hasznosítására. Kiterjedt kutatást folytatott, és a jungi felfogást kérdőív változatban olyan nyelvezetre fordította, amelyet bárki megérthetett. Könyve, a »Gifts differing« (Eltérő adottságok), amely halála után, 1980-ban jelent meg, átfogó bevezetését adja a Myers-Briggs Type Indicator (MBTI) néven ismertté lett rendszernek.” (Erős-Jobbágy, 2001, 1. o.)

A típus indikátor, ahogy neve is mutatja különböző típusokba osztja az embereket. A kiválasztott négy típusjellemző a következő:

- az extrovertált és introvertált attitűd – extraverted (E), intraverted (I);
- az érzékelésre vagy intuícóra alapozott információfelvétel – sensing (S), intuitive (N);
- a gondolkodásra vagy az érzésre alapozott ítélet – thinking (T), feeling (F);
- az ítélező vagy észlelő beállítottság – judging (J), perceiving (P).

„Ez a 4 szempont $2 \times 2 \times 2 \times 2 = 16$ típust határoz meg, amelyek ismerete segíthet a karrierrel, a preferált munkatevékenységgel kapcsolatos döntésekben” (Klein B. – Klein S., 2008, 259. o.).

Jung munkásságán az első három dimenziópár alapul, és ebből a rendszerből alkotta meg Myers a negyedik dimenziópárt, amely a külvilághoz való viszonyulást jelenti. A dimenziók definíciói Erős és Jobbágy (2001, 2–4. o.) munkája alapján a következők:

„Az **Extrovertált (E)** személy figyelmét elsősorban a környezetében lévő tárgyak, személyek, események kötik le. Az fokozza, növeli lendületét, amikor hat a környezetére, megerősíti súlyát, elismertségét. Kezdeményezi és fenntartja a környezettel való sokféle kapcsolatot, az aktivitást.

Az **Introvertált (I)** személy számára a fő működési terület belső világának fogalmi és gondolatai között van. A tartós, maradandó fogalmak, ezek kimunkáltsága fontosabbak, mint a külső, múlandó események, szívesen szemlélődik, elmélkedik egyedül, visszavonultan.

Érzékelő (S): az a személy, aki észlelése során az érzékelést részesíti előnyben, jobbra a kézzelfogható tapasztalatokra törekszik. A reális, érzékszervileg megragadható létező a számára valóságos. Az érzékelő azt tudatosítja elsősorban, ami a múltban és a jelenben történt, történik. Élvezi a jelen pillanatot, realista, jó a részletek megfigyelésében, és azokra emlékezik is.

Intuitív (N): az a személy, aki észlelésében a lehetőségek, az összefüggések, a többértelmű jelentések megragadására törekszik. Jung szerint ez a típus észlelésében a „tudattalan” utat követi. Hirtelen jön, valami „bekattan”, vagy egy felfedezés, ráismerés formájában jelenik meg a jelentés. Az intuitív észlelő világa a jelenben érzékelhetőn túlmutató világ, beleértve a lehetséges jövő eseményeit, az elvont összefüggéseket.

Gondolkodó (T): a gondolkodó funkció kapcsolja össze az okot az okozattal, és képez logikai rendet közöttük. Azok esetében, akiknél a döntéshozatal elsődleges alapja a személytelen logikán alapuló gondolkodás, jellemzően társul ehhez az elemzés, kritikusság, pártatlanság, tárgyyszerűség. Döntéseiket elsősorban ezek alapján hozzák meg.

Érző (F): az érző funkció a személyes vonzás és taszítás alapján működik. Az e mentális folyamat alkalmazását kedvelő személy a döntés végeredményét az emberekre tett hatásuk szerint értékeli. Az érző a személyes értékeit tekinti döntései alapjának. Jobban érdekli az ember, mint a feladat maga. Igénye a harmónia, a csatlakozás, befogadottság, az egyetértés.

Megítélő (J): az a személy, aki a külvilág felé inkább a döntéshozattal, a szelekcióval, keretek megteremtésével, az eredmények keresésével fordul. Előnyben részesíti az idejekorán hozott döntést a bővebb információ alapján hozott, de későbbi döntésnél. Tervez és követi tervét. A J preferenciájú személy gyakran tűnik szervezettnek, eltökéltnek, mások számára merevnek.

Észlelő (P): az a személy, aki szívesebben gyűjti minél teljesebb körűen az információt. Tendenciájában nyitott, érdeklődő és kíváncsi. Viselkedését a spontaneitás, alkalmazkodás, az új események, befogadható információk iránti nyitottság jellemzi. A P preferenciájú személy gyakran tűnik rugalmasnak, másokra ráhangolódónak és alkalmazkodónak, mások számára kiszámíthatatlannak.”

Hazánkban a felsőoktatásban, főként a pszichológus- és humánerőforrásvezető-képzésben jelent meg az MBTI. Erős és Jobbágy úgy látják, hogy az oktatásban „a felsőoktatásban az MBTI-nek inkább az elméleti és diagnosztikus használata kap hangsúlyt, kevésbé az ön- és szervezete-fejlesztésre való alkalmazása.” (Erős–Jobbágy, 2001, 8. o.).

Elméletéhez az MBTI tesztet alapul véve Kirsey (2015a) az alábbiak szerint, csoportosítja és nevezi el a különböző dimenziópárok adott értékei alapján kialakult 16 típust:

I. RACIONALISTÁK

Mérnökök (Engineers)

1. INTP (Építészek – Architects)
2. ENTP (Feltalálók – Inventors)

Koordinátorok (Coordinators)

1. INTJ (Lángelmék – Masterminds)
2. ENTJ (Hadvezérek – Fieldmarshals)

II. IDEALISTÁK

Támogatók (Advocates)

1. INFP (Gyógyítók – Healers)
2. ENFP (Bajnokok – Champions)

Mentorok (Mentors)

1. INFJ (Tanácsadók – Counselors)
2. ENFJ (Tanárok – Teachers)

III. ÉLETMŰVÉSZEK

Szórakoztatók (Entertainers)

1. ISFP (Alkotók – Composers)
2. ESFP (Előadók – Performers)

Kezelők (Operators)

1. ISTP (Kézművesek – Crafters)
2. ESTP (Vállalkozók – Promoters)

IV. GONDVISELŐK**Ügyintézők (Administrators)**

1. ISTJ (Felügyelők – Inspectors)
2. ESTJ (Ellenőrök – Supervisors)

Fenntartók (Conservators)

1. ISFJ (Oltalmazók – Protectors)
2. ESFJ (Gondoskodók – Providers).

2. AZ MBTI KÉRDŐÍVVEL PEDAGÓGUSOK KÖRÉBEN VÉGZETT KUTATÁSOK EREDMÉNYEI

Az alábbiakban az MBTI kérdőív segítségével pedagógusok körében felvett vizsgálati eredmények kerülnek bemutatásra néhány hazai és nemzetközi kutatás tükrében.

Szebeni Rita (2010, 34–35. o.) „A kompetencia alapú oktatás pedagógus személyiség háttere” című doktori értekezésében, hivatkozik Lawrence, Martin, Fairhurst és Fairhurst, valamint Rushton Morgan, és Richard kutatásaira. Az alábbiakban ezen kutatások rövid összegzését mutatom be a doktori értekezés alapján: „Lawrence (1979) 5366 amerikai tanárról szerzett adatokat, és ebben a legpreferáltabb kombináció a következő volt: ESFJ, vagyis extrovertált, érzékelő, érző, ítélkező. Martin (ezzel szemben) (1997) engedelmes, tisztelettudó embereknek írja le az átlag pedagógus ISFJ személyiség típusát. Ők azok, akik felelősséget éreznek azért, amit itt és most meg kell tenniük, realizisztikusan viszonyulnak az élethez. Pragmatikusak, empatikusak, akik jól működnek, ha a szabályok világosan definiálva vannak. Erősen igénylik, hogy a dolgok kontroll alatt legyenek, szeretik a következetességet, a kiszámíthatóságot. Gyakran mondják rájuk, hogy ők a Stabilizátorok, Örök, Védelmeszők, Tradicionalisták. Jobban szeretik a már kipróbált és megbízható megoldásokat, a jól begyakorolt eljárásokat. Ha mégis kell változtatni, akkor szeretik, ha ennek a menete szépen, logikusan kidolgozott, felépített. Oktatási reformmozgalomba nem szívesen mennek bele. Az átlag tanár személyiségprofilja magyarázható Fairhurst (A. M.) és Fairhurst (L. L.) (1995) szerint azzal, hogy ezek a személyek azért választják a tanári pályát, mert a rájuk bízott gyerekek igénylik a törődést, a gondoskodást. Ezek a személyek rendszerint elkötelezettek, lojálisak, nagy türelemmel bírnak. Jobban szeretik, ha a dolgok kontroll alatt vannak, a kiszámíthatóságot előnyben részesítik a spontaneitással szemben. Papír-ceruza gyakorlatokat végeztenek, munkafüzet-házifeladatokat adnak, a tanulókat memorizálásra ösztönzik, szeretik a rendet, a fegyelmet.

A Rushton és szerzőtársai (2007) által végzett vizsgálatban 58 „elit” floridai tanár vett részt. (A cikk szerint azért „elitek”, mert egy kritériumrendszer – amelyet ebben az államban dolgoztak ki – annak minősítette őket.) Az „elitről” szerzett adatokat összehasonlították két kontrollpopulációval. Random módon kiválasztott általános iskolai tanárok voltak a kontrollcsoport. Az átlag amerikai személyiség típus (ISFJ introvertált érzékelő érző ítélkező) helyett az elit vagy ENFP (extrovertált, intuitív, érző, észlelő), vagy ENFJ (extrovertált, intuitív, érző, ítélkező). Felmerül a kérdés, hogy az élenjáró, sikeres tanárok személyisége miért tér el szignifikánsan az átlag amerikai tanárokétól a fenti profil irányába.”

Jobbágy és Takács (1997) három típust emelnek ki kutatásukban: ISTJ, ISFJ és INFP (a három típus összesített gyakorisága: 46,9%, és ezek a típusok értek el 10% fölötti értéket a 96 fős, pedagógusokból álló mintán, melyek rendre a következők: ISTJ: 17,7%, ISFJ: 17,7%, INFP: 11,5%). Az első kettő típusba tartozó emberek tisztelik a hagyományos értékeket, erősen normakövetők, türelmesek a rutinfeladatokkal szemben és szívesen elismerik a részletek-

ben, így előfordulási gyakoriságuk nem meglepő. Nehezen reagálnak viszont a változó környezetre, így gyakran „meggyűlhet a bajuk” azokkal a diákokkal, akiknek erősségük a hagyományos keretek elleni „lázasítás”.

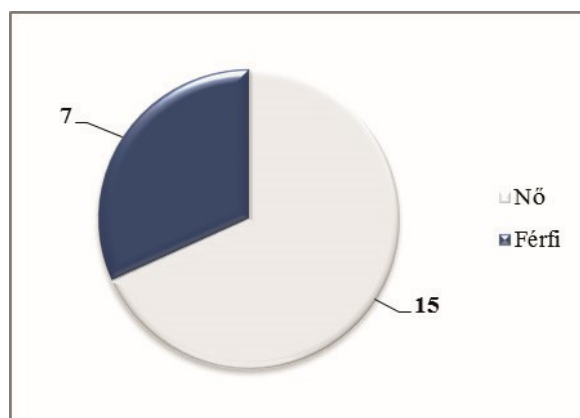
Vannak azonban olyan típusba tartozó pedagógusok is a vizsgált mintában szép számmal, akiket feszélyeznek a hagyományos keretek, és szeretnének újabb dolgokkal kísérletezni. Ők az INFP-k, akik „[i]ntrovertált, érző típusúak, akiknek lelkesedését és jólelkűségét csak a hozzájuk közelállók ismerik. Ha valamilyen tevékenységben érzelmileg érintettek, akkor nagyon jól teljesítenek, és teljesítményüket belső mércéjükhöz igazítják. Szünetelhetnek a túlzott igényességtől. Hosszú távú tervezésre törekcszenek, az újdonságok, újszerű megközelítések érdeklik őket, és találékonyak a megoldásokat illetően. Szívesen támogatnak másokat abban, hogy a lehetőségeiket kiaknázzák, ezért gyakran látjuk őket az oktatásban és a legkülönbözőbb tanácsadó helyeken.” (Jobbágy–Takács, 1997, 91. o.) Takács Ildikó (2013) egy másik önálló és korábban az interneten fellelhető kutatásában a tanár szakos hallgatók között a leggyakoribb típusok a következők voltak: ISFJ és ESFJ.

3. KÖZGAZDÁSZTANÁR SZAKOS HALLGATÓK MBTI TÍPUSA AZ ESZTERHÁZY KÁROLY FŐISKOLÁN

A fenti kutatások olykor egymásnak is ellentmondó eredményeinek tükrében talán érthető, hogy miért volt olyan érdekes a szerző számára az Eszterházy Károly Főiskolán tanuló közgazdásztanár MA szakos hallgatók személyiségtípusa az MBTI kérdőív tükrében. A kérdőíves kutatás felvételére 2014. október 11-én került sor, oly módon, hogy a Szakmódszertan I. és a Szakmódszertan II. című gyakorlati órákon megjelent hallgatók lettek megkérve a kérdőív papír alapú kitöltésére. Farkas Attila dékáni hivatalvezető tájékoztatása szerint a 2014/2015. tanév I. félévére beiratkozott és így aktív hallgatói jogviszonnal rendelkező közgazdásztanár szakos hallgatók létszáma 33 fő (osztott képzésben, levelező tagozaton). A 33 hallgatónak mintegy kétharmada, azaz 22 hallgató töltötte ki a kérdőívet.

A kérdőív kettő részre lett osztva. Az első részben szerepelnek az alapadatok, melyek a névre, születési időre, nemre, lakóhelyre, iskolai végzettségre és a tanári tapasztalatra vonatkoznak. A kérdőív második része egy 20 kérdésből álló rövidített MBTI kérdőívet tartalmaz. Az alábbiakban az alapadatok értelmezése révén kerülnek bemutatásra a közgazdásztanár szak hallgatóinak általános jellemzői, majd ezt követően az MBTI kérdőív alapján mért személyiségtípusuk.

1. ábra: Közgazdásztanár szakos hallgatók mintájának nemenkénti megoszlása (fő)

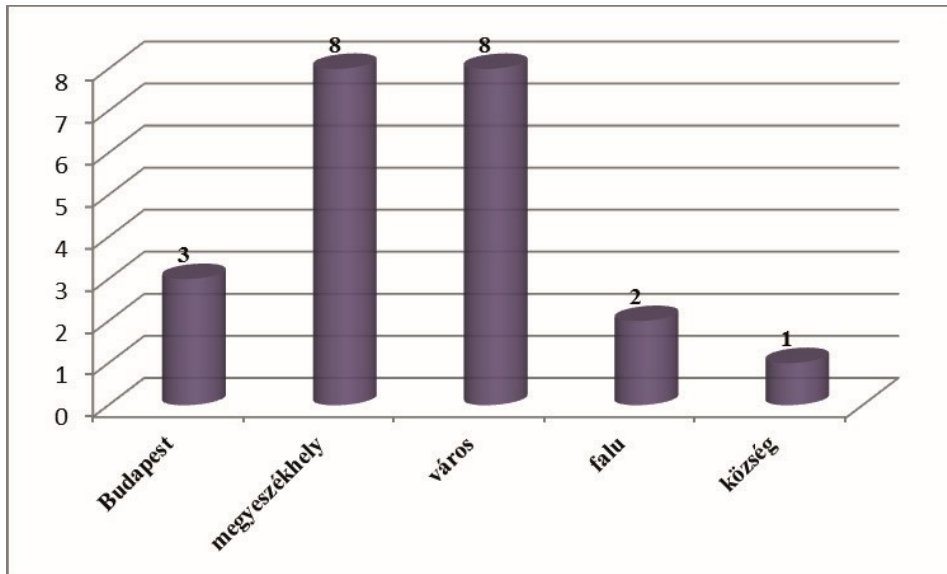

Forrás: Kérdőíves kutatás alapján, saját szerkesztés (2014)

Az adatok elemzése alapján a kérdőívet kitöltő átlagos közgazdász tanár szakos hallgató 1970-ben született (életkora 43,77 év). A viszonylag magas átlagéletkorból is látható, hogy a hallgatók zömében a középkorosztályból kerültek ki, sokuk többéves oktatói tapasztalattal a háta mögött – elsősorban a jogszabályi nyomás hatására – most szeretne tanári végzettséget szerezni.

A minta nemenkénti megoszlását erős női dominancia jellemzi (1. ábra). Lakóhelyüket tekintve pedig zömében megyeszékhelyekről, illetve városokból érkeztek a főiskolára a diákok (2. ábra).

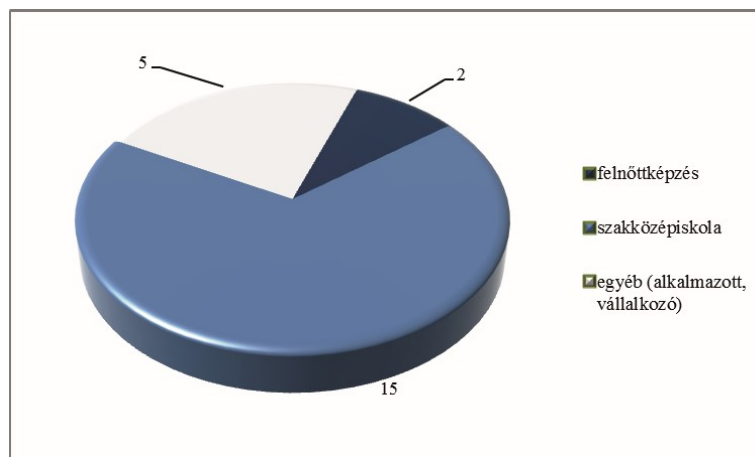
2. ábra: Közgazdász tanár szakos hallgatók mintájának lakóhely szerinti megoszlása (fő)

Forrás: Kérdőíves kutatás alapján, saját szerkesztés (2014)

Munkahelyüket tekintve a hallgatók jelentős része szakközépiskolában (többségében közgazdasági, de van, aki művészeti, illetve közlekedés-gépészeti szakközépiskolában) dolgozik. Az egyéb kategóriát tekintve három hallgató alkalmazottként, de nem oktatói státuszban, kettő hallgató pedig vállalkozóként dolgozik, szintén nem az oktatásban. Munkahelyük szerinti megoszlásukat a 3. ábra szemlélteti.

3. ábra: Közgazdász tanár szakos hallgatók mintájának munkahely szerinti megoszlása (fő)

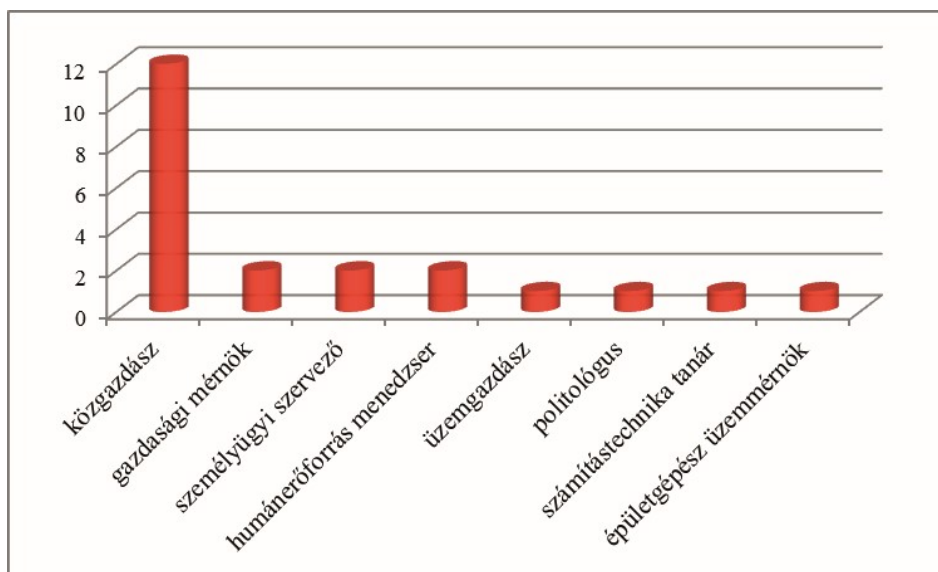

Forrás: Kérdőíves kutatás alapján, saját szerkesztés (2014)

A mintát alkotó hallgatók átlagosan a 31 és fél (egészen pontosan 31,55) évesen szerezték meg első (zömében gazdasági jellegű) diplomájukat (4. ábra), mely jellemzően közgazdász diploma volt (12 fő). További 6 hallgató második diplomája révén vált közgazdásszá.

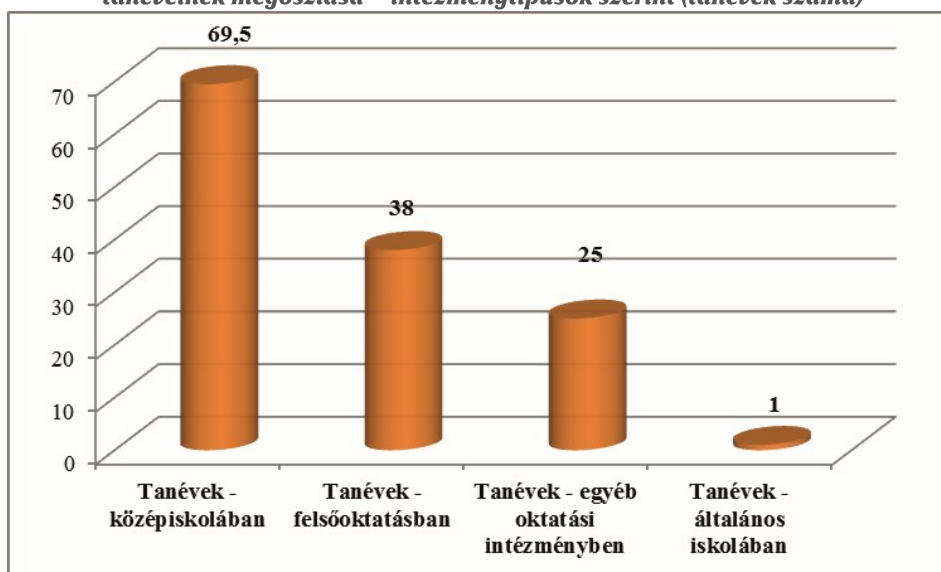
Gazdasági alapidiplomájukat (BA, illetve főiskolai) heten egészítették ki magasabb szintű (MA, illetve egyetemi) közgazdász végzettség megszerzésével. A végzettségek tekintetében igen színes palettájú a hallgatók mintája. Vannak, akik emberi erőforrás tanácsadó, jogász, politológus, pszichológus (sőt egyik hallgató közgazdász PhD) végzettséggel is rendelkeznek.

4. ábra: Közgazdásztanár szakos hallgatók mintájának első felfokú végzettsége szerinti megoszlása (fő)

Forrás: Kérdőíves kutatás alapján, saját szerkesztés (2014)

5. ábra: Közgazdásztanár szakos hallgatók oktatóként eltöltött tan éveinek megoszlása – intézménytípusok szerint (tanévek száma)

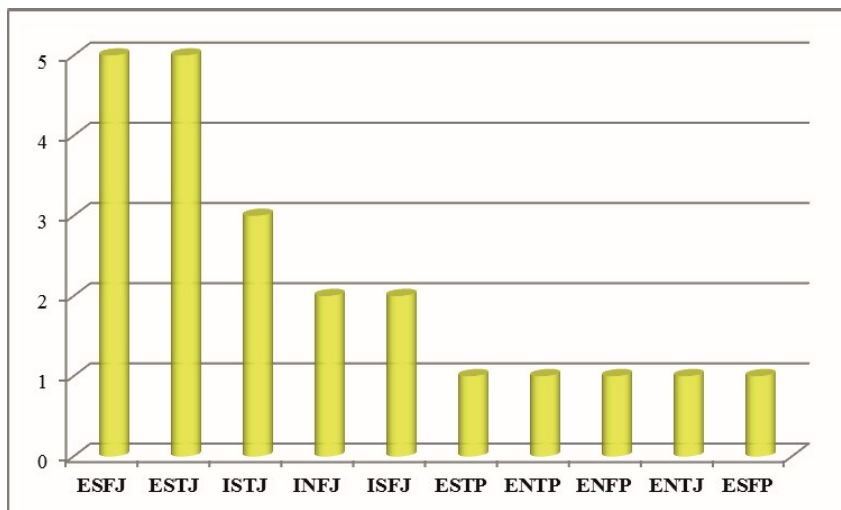

Forrás: Kérdőíves kutatás alapján, saját szerkesztés (2014)

A mintát alkotó 22 hallgató összesen mintegy 133,5 tanévet töltött el valamilyen oktatási intézmény tanáraként (ami átlagosan 6,07 tanévet jelent hallgatónként). A tanévek oktatási

intézmények szerinti megoszlásáról az 5. ábra ad tájékoztatást, melyből kiderül, hogy többségében a középiskolákban ledolgozott tanévek dominálnak, a felsőoktatásban, egyéb oktatási intézményben és az általános iskolában eltöltött tan éveket megelőzve.

6. ábra: Közgazdász tanár szakos hallgatók mintájának MBTI típusok szerinti megoszlása (fő)

Forrás: Kérdőíves kutatás alapján, saját szerkesztés (2014)

A kérdőív második részére – az MBTI kérdőívre – adott válaszaik alapján a hallgatók a 6. ábrán látható típusok szerinti megoszlást mutatják. Az adatokból kiderül, hogy leginkább az ESFJ és az ESTJ típusok a dominánsak (5-5 fővel). Érdekes módon ezek az eredmények a korábban bemutatott kutatásokhoz viszonyítva inkább az Amerikai Egyesült Államokban végzett kutatás eredményeivel csengenek egybe, ahol szintén az ESFJ típus dominált, míg a hazai kutatások leginkább az introvertált (I) típusok térnyerését konstatálták. Meg kell azonban állapítani, hogy a 16 lehetséges típusból a hallgatói eredmények mintegy tízet lefednek, így „csak” ezen adatok alapján messzemenő következtetéseket nem lehet levonni. Amennyiben azonban dimenziópáronként vizsgáljuk meg a kapott eredményeket (1. táblázat), azok már pontosabb képet nyújtanak.

1. táblázat: Közgazdász tanár szakos hallgatók mintájának MBTI típusa dimenziópárok összevetése alapján

Dimenziópárok megnevezése	Fő	Domináns dimenzió megnevezése	Domináns dimenzió betűjele
Extrovertált (E)	15	Extrovertált	E
Introvertált (I)	7		
Érzékelő (S)	17	Érzékelő	S
Intuitív (N)	5		
Gondolkodó (T)	11	Gondolkodó / Érző	T/F
Érző (F)	11		
Megítélő (J)	18	Megítélő	J
Észlelő (P)	4		

Forrás: Kérdőíves kutatás alapján, saját szerkesztés (2014)

A fenti táblázatból kiolvasható, hogy ha csak és kizárólag az egyes dimenziópárok esetében elért hallgatói eredményeket vizsgáljuk, akkor egyértelműen az extrovertált, érzékelő és megítélő funkciók kerülnek többségbe, míg a gondolkodó/érző dimenziópárnál éppen 50-50% a megoszlás. A fentiek alapján tehát kimondható, hogy a vizsgálatban részt vevő közgazdász szakos hallgatók MBTI személyiségprofilja leginkább az ESFJ és az ESTJ típusoknak felel meg. Mindkettő típus a Gondviselők típuscsoportjába tartozik, az alábbiakban ezen típusok kerülnek részletesebben bemutatásra.

ESFJ

Melegszívű, lelkiismeretes és együttműködő. Szeretne harmóniára törekedni környezetével. Szívesen dolgozik együtt másokkal, és a határidőkre is odafigyel. Hűséges, és figyel a részletekre, valamint az emberek igényeire (igyekszik is azokat kielégíteni). Szereti, ha elismerik a munkáját. (Myers, 1980).

A „Gondoskodó” (ESFJ) típus hasonlít a Mikulásra, aki odafigyel arra, hogy ki viselkedik jól vagy rosszul. Gondoskodnak az emberek jólétéről, valamint jól fejlett társas készségekkel is rendelkeznek, ezért szívesen foglalkoznak az emberekkel olyan területeken, mint az egészségügy, az oktatás, a szociális tevékenység vagy a vallás. Az üzleti életben lehetnek kiskereskedők, recepciósok, esetleg ingatlanügynökök vagy értékesítési munkatársak (Keirse, 2015b).

ESTJ

Praktikus és gyakorlatias. Határozott, gyors döntéshozó. Hatékonyan és szívesen szervez projekteket és embereket. Figyel a részletekre, módszeres, és ezt másoktól is elvárja. Egyesek szemében olykor túlzottan makacsnak is tűnhet (Myers, 1980).

Az „Ellenőr” (ESTJ) típusba tartozók szívesen törnek vezetői babérokra. Többen saját üzletet nyitnak, de az is előfordul, hogy fokozatosan, a ranglétrát megmászva jutnak el vezetői pozícióig, de akár egy önkéntes szervezetben is betölthetnek vezetői munkakört. Megtalálhatóak a kormány szolgálatában is, esetleg katonaként vagy rendőrként helyezkedhetnek el. Műszaki pályák esetében ideális számukra a mérnöki vagy a számítógépes elemzői pozíció, de lehetnek fogorvosok, bírók vagy orvosok is (Keirse, 2015b).

4. KÖVETKEZTETÉSEK

A tanulmányban az Eszterházy Károly Főiskola közgazdász tanár szakos hallgatóinak körében az MBTI kérdőívvel felvett vizsgálat eredményei és az MBTI típusindikátor alapján a hallgatókra jellemző személyiségprofil kerültek megrajzolásra. Megállapítható, hogy leginkább a következő kettő személyiségtípusba sorolhatóak be a közgazdász tanár szakos hallgatók: ESFJ és ESTJ. Érdekes módon ezek az eredmények a korábban az Amerikai Egyesült Államokban dolgozó pedagógusok körében végzett vizsgálati eredményekkel jobban összeegyeznek, mint a hasonló körben végzett hazai kutatási eredményekkel.

Következtetésként megállapítható, hogy a két feltárt személyiségtípus közül az ESFJ típusba tartozó tanárok személyisége inkább tekinthető egy humánus, a diákokat partnerként tekintő, gondoskodó pedagógusnak, míg az ESTJ típusba tartozó oktatók némileg szigorúbbak és „vaskalaposabb” ellenőr típusú tanárok lehetnek. Véleményem szerint az ESFJ-k inkább a gyermekeket és pszichés fejlődésüket, míg az ESTJ-k inkább a száraz tényeket és a racionalitást helyezik előtérbe oktatásuk során. Ám egyik típus sem zárja ki azt, hogy ne tudnák jól és kellő hatékonysággal átadni ismereteiket a jövő generációjának. Mint ahogy nincsen kettő egyforma ember, úgy nincs kettő egyforma tanár sem. Más-más eszközökkel

ugyan, de a kétféle típusba tartozó oktatók is eredményesek lehetnek. Bízom benne, hogy az ő eredményességük nemcsak abban fog megmutatkozni, hogy kevesebb kockázatos devizahitelt vesznek majd fel oktatott diákjaik felnőttként, hanem abban is, hogy kellő érzékkel és határozottsággal hozzák meg mindennapi életük gazdasági döntéseit! A korábban bemutatott gyakorló tanárok körében végzett vizsgálati eredmények alapján, erre mindkettő típusba tartozó tanároknak megvan a kellő potenciál. Kérdés az, hogy tudnak-e majd ezzel élni, munkájuk végzése során.

HIVATKOZÁSOK

ERŐS ILONA – JOBBÁGY MÁRIA (2001): A Myers–Briggs Típus Indikátor (MBTI) Magyarországon. *Alkalmazott Pszichológia*, (4) 1–17. Letöltve: 2014. július 31. http://www.anima-racio.hu/pdf/MBTI_mo.pdf

FAIRHURST, A. M. – FAIRHURST, L. L. (1995): *Effective teaching effective learning: Making the personality connection in your classroom*. Palo Alto, CA: Davis–Black.

JOBBÁGY MÁRIA – TAKÁCS PÉTER (1997): „Az a közös bennünk, hogy mások vagyunk”. *Iskolakultúra*, (6–7) 78–93.

KEIRSEY, D. (2015a): *The Keirsey Temperament Sorter (KTS-II)* Letöltve: 2015. május 04. <http://www.keirsey.com/aboutkts2.aspx>

KEIRSEY, D. (2015b): *Finding Your Passion or What Makes a Job Right for You?* Letöltve: 2015. május 04. <http://www.keirsey.com/personalityzone/wz19.asp>

KLEIN BALÁZS – KLEIN SÁNDOR (2008): *A szervezet lelke*. EDGE 2000 Kiadó, Budapest.

LAWRENCE, G. (1979): *Peoples types and tiger stripes: A practical guide to learning styles*. Gainesville, FL: Center for Applications of Psychological Type.

MARTIN, C. (1997): *Looking at type: The fundamentals*. Gainesville, FL: Center for Applications of Psychological Type.

MYERS, I. B. (1998): *The 16 MBTI Types*. Letöltve: 2015. május 05. <http://www.myersbriggs.org/my-mbti-personality-type/mbti-basics/the-16-mbti-types.htm>

PAPANÉK GÁBOR (2015): Lektorai vélemény Juhász István: „Közgazdászstanár szakos hallgatók személyiségprofilja az Eszterházy Károly Főiskolán” című cikktervezetéről.

PÉNZCENTRUM (2015): Sok fiatal elbénázta ezt 30 év alatt. Szerző nélkül. Letöltve: 2015. május 05. http://www.penzcentrum.hu/megtakaritas/sok_fiatal_elbenazza_ezt_30_ev_alatt.1044629.html?utm_source=penzcentrum&utm_medium=mail&utm_campaign=hirlevel

RUSHTON, S. – MORGAN, J. – RICHARD, M. (2007): Teacher’s Myers–Briggs personality profiles: Identifying effective teacher personality traits. *Teaching and Teacher Education* (23) 432–441. Letöltve: 2014. augusztus 1. <http://legacy.usfsm.edu/academics/coe/forms/2007%20florida%20league%20of%20teachers%20mbti.pdf>

SZEBENI RITA (2010): *A kompetencia alapú oktatás pedagógus személyiség háttere*. Doktori Értekezés, Debreceni Egyetem, BTK.

TAKÁCS ILDIKÓ (2013): *A Myers–Briggs Típus Indikátor (MBTI)*. Nyomtatott diador.